

quick scan flora en fauna

Sportpark Overmeer Zuid te Nederhorst den Berg

Buro SRO

10 juli 2009

projectnummer 04.09.06

Naam product: Quick scan flora en fauna

Locatie: Sportpark Overmeer Zuid te Nederhorst den Berg (gemeente Wijdmeren)

Opdrachtgever: Buro SRO

Opdrachtnemer: Laneco

Contact: DvPijkeren@Laneco.nl

Ons kenmerk: 04.09.06

Projectleider: ir. D van Pijkeren

INHOUD

1	INLEIDING	1
1.1	AANLEIDING	1
1.2	GEBIEDSBESCHRIJVING	1
1.3	BEOOGDE INGROPEN	2
2	WETTELIJK KADER	3
2.1	GEBIEDSBESCHERMING	3
2.2	SOORTENBESCHERMING	3
3	TOETSING	5
3.1	ONDERZOEKMETHODIEK	5
3.2	GEBIEDSBESCHERMING	5
3.3	SOORTENBESCHERMING	6
4	CONCLUSIE	11
4.1	GEBIEDSBESCHERMING	11
4.2	SOORTENBESCHERMING	11
4.3	CONSEQUENTIES	12
4.4	AANBEVELINGEN	12

BIJLAGEN:

bijlage 1: gegevens natuurloket

bijlage 2: literatuurlijst

bijlage 3: Noordelijke Vechtplassen

1 INLEIDING

1.1 AANLEIDING

Op het sportpark Overmeer Zuid te Nederhorst den Berg is een bestemmingsplanwijziging voorgenomen. Eén van de haalbaarheidsstudies die hiervoor dient te worden uitgevoerd is toetsing aan de natuurwet- en regelgeving.

Ligging van het plangebied (kaart Natuurloket en luchtfoto Google Earth).

Voorliggend onderzoek is een quick scan waarin op basis van een gebiedsanalyse (ruimtelijk ecologisch), beschikbare soortgegevens en een eenmalige veldverkenning, uitspraken worden gedaan over de mogelijke aanwezigheid van beschermde planten en dieren in het plangebied. Het plangebied zal beoordeeld worden op geschiktheid voor beschermde plant- en diersoorten en de verwachte effecten op deze soorten. Dit resulteert in conclusies en aanbevelingen. Deze quick scan is uitgevoerd op basis van de momenteel geldende uitwerking en interpretatie van beleid en wetgeving.

1.2 GEBIEDSBESCHRIJVING

Nederhorst den Berg (gemeente Wijdmeren) ligt in een polderlandschap tussen het Gooi en de Vechtstreek, aan de rivier de Vecht. Om het dorp heen liggen uitgestrekte plassen, vaarten en polders met weiden.

Aan de zuidzijde van de bebouwde kom van Nederhorst den Berg ligt het huidige sportpark Overmeer Zuid. Aan de oostzijde wordt het park begrensd door de N523 en aan de Westzijde ligt de Vreelandseweg, met gelijk daarachter de Vecht, waarin woonboten langs de weg liggen. Aan de zuidzijde van het plangebied ligt een brede vaart, die meters hoger ligt dan het plangebied.

Het plangebied bestaat voor het grootste deel uit voetbalvelden, die worden omringd door brede essensingels (*Fraxinus excelsior*). De meest westelijk gelegen singels zijn vrij oud (stamdoorsnede +/- 60 cm.).

In de overige singels zijn de bomen jonger (stamdoorsnede +/- 40 cm.). Er staan verspreid slechts enkele andere boomsoorten, waaronder eik (*Quercus robur*), berk (*Betula pendula*) en enkele knotwilgen (*Salix spec.*). De ondergroei is redelijk homogeen, en bestaat uit tweestellige meidoorn (*Crataegus laevigata*), braam (*Fructus spec.*), vlier (*Sambucus nigra*) en rode kornoelje (*Cornus sanguinea*).

Her en der langs de sportvelden lopen permanent watervoerende sloten, die van breedte en diepte verschillen. Bij zowel de voetbalvelden als de tennisvelden staan enkele gebouwen (kleedruimtes, kantine en een kinderdagverblijf) en liggen bijbehorende voorzieningen als parkeerplaatsen. Ook een loods met het omliggende erf ten noorden van de sportvelden maakt onderdeel uit van dit plan.

Het voormalige volkstuintencomplex maakt ook onderdeel uit van het plan. Enkele tuinen worden nog actief gebruikt, andere zijn verruigd, en het grootste deel is ingezaaid en wordt gemaaid. Een klein deel van dit perceel wordt gebruikt als weide voor koeien. De sloten langs en door dit perceel zijn natuurlijker van aard, evenals de oeverzones. De waterkwaliteit van de sloot is waarschijnlijk redelijk goed door lokale kwel van de naastgelegen vaart. Het boeren erf aan de oostzijde maakt geen onderdeel uit van het plan.

Indrukken van het plangebied (foto's Laneco).

1.3 BEOOGDE INGEPEN

Op deze locatie is de nieuwbouw van een nieuw sportcentrum en woningen voorgenomen. De exacte invulling is ten tijde van dit onderzoek nog niet bekend.

2 WETTELIJK KADER

2.1 GEBIEDSBESCHERMING

2.1.1 *natuurbeschermingswet*

Natuurgebieden of andere gebieden die belangrijk zijn voor flora en fauna kunnen op basis van de Europese Vogelrichtlijn en Habitatrichtlijn worden aangemerkt als speciale beschermingszones (SBZ's) in het kader van Natura2000. De verplichtingen uit de Vogel- en Habitatrichtlijn zijn in Nederland opgenomen in de nieuwe Natuurbeschermingswet 1998 die per 1 oktober 2005 van kracht is geworden. Hierin zijn de reeds bestaande natuurmonumenten al eerder opgenomen. Het is verboden projecten of andere handelingen te realiseren of te verrichten die, gelet op de instandhoudingsdoelstelling, de kwaliteit van de natuurlijke habitats en de habitats van soorten kunnen verslechteren, of een verstorend effect kunnen hebben op de soorten waarvoor het gebied is aangewezen.

2.1.2 *ecologische hoofdstructuur*

Een andere vorm van gebiedsbescherming komt voort uit aanwijzing van een gebied als Ecologische Hoofdstructuur. Voor dergelijke gebieden geldt dat het natuurbelang prioriteit heeft en dat andere activiteiten niet mogen leiden tot frustratie van de natuurdoelen. Anders dan bij gebieds- en soortenbescherming is de status als EHS niet verankerd in de natuurwetgeving, maar dient het belang in de planologische afweging een rol te spelen. Dit valt onder de verantwoordelijkheid van het bevoegd gezag.

2.2 SOORTENBESCHERMING

2.2.1 *wettelijk kader*

Soortenbescherming is altijd aan de orde. Hiervoor is de Flora- en faunawet bepalend.

De Flora- en faunawet is gericht op het duurzaam in stand houden van soorten in hun natuurlijk leefgebied. Deze wet heeft de beschermingsregels, zoals die ook in de Vogelrichtlijn en Habitatrichtlijn zijn opgenomen, overgenomen en voor de Nederlandse situatie toegepast.

Deze bescherming is als volgt in de Flora- en faunawet opgenomen:

- het is verboden beschermde plantensoorten te plukken, verzamelen, af te snijden, uit te steken, te vernielen, te beschadigen, te ontwortelen of op enigerlei andere wijze van hun groeiplaats te verwijderen (artikel 8);

- het is verboden beschermde diersoorten te doden, te verwonden, te vangen, te bemachtigen of met het oog daarop op te sporen (artikel 9), opzettelijk te verontrusten (artikel 10) en hun nesten, holen of andere voortplantings- of vaste rust- of verblijfplaatsen te beschadigen, te vernielen, uit te halen, weg te nemen of te verstoren (artikel 11).

2.2.2 **procedurele gevolgen**

De procedurele consequenties zijn afhankelijk van de soorten die door de ingreep worden beïnvloed. Kortweg kunnen er drie beschermingsregimes worden onderscheiden:

- beschermingscategorie 1:
Een groot aantal beschermde soorten is in Nederland algemeen voorkomend. Denk daarbij aan soorten zoals konijn, veldmuis, egel, ree, bruine kikker en kleine watersalamander. Deze soorten zijn zo algemeen, dat zelfs als ze een keer geschaad worden, het voortbestaan van de soort niet in gevaar komt. Op basis van het Besluit vrijstelling beschermde dier- en plantensoorten uit de Flora- en faunawet mogen ruimtelijke ingrepen worden uitgevoerd die tot effect hebben dat de verblijfplaatsen van deze soorten worden aangetast.
- beschermingscategorie 2:
Voor beschermde soorten die niet zo algemeen zijn en dus extra aandacht verdienen (bijvoorbeeld eekhoorn, steenmarter en wild zwijn), geldt de vrijstelling alleen als er een goedgekeurde gedragscode is. Organisaties die geen gedragscode hebben dienen, voor ingrepen die leiden tot verstoring of aantasting van deze soorten, een ontheffing aan te vragen.
- beschermingscategorie 3:
Voor ongeveer honderd zeldzame soorten (o.a. das, boommarter) geldt géén vrijstelling als het gaat om ruimtelijke ingrepen. Dan is ontheffing van het ministerie van Landbouw, Natuur en Voedselkwaliteit nodig, met uitgebreide toetsing. Ontheffingen worden slechts verleend wanneer er geen andere bevredigende oplossing voor de ingreep bestaat, de ingrepen vanwege dwingende redenen van groot openbaar belang dienen plaats te vinden en de gunstige staat van instandhouding van de soort niet in gevaar komt. Deze uitgebreide toets geldt ook voor alle vogelsoorten.

Als een ruimtelijke ingreep rechtstreeks kan leiden tot verstoring of vernietiging van bepaalde beschermde soorten of hun leefgebied, kan het project in strijd zijn met de Flora- en faunawet. Er dient dan een ontheffing te worden aangevraagd in het kader van de Flora- en faunawet. Hierbij worden vaak mitigerende en compenserende maatregelen gevraagd.

Artikel 2 van de Flora- en faunawet is een zorgplichtbepaling. Iedereen dient voldoende zorg in acht te nemen voor de in het wild levende dieren en hun leefomgeving.

3 TOETSING

3.1 ONDERZOEKSMETHODIEK

Via natuurloket (www.natuurloket.nl) kan een indicatie worden verkregen van de beschikbaarheid van soortengegevens. In de kilometerhokken waarbinnen de planlocatie en haar invloedsgebied is gelegen (131-473 en 132-472), zijn in ieder geval beschermde planten, zoogdieren, vogels en reptielen aangetroffen. Niet alle kilometerhokken zijn evengoed onderzocht (zie bijlage 1). De gegevens geven alleen een indicatie. Daarom is besloten geen aanvullende gegevens op te vragen maar het onderzoek vooral te baseren op de biotoopinschatting door een ecooloog.

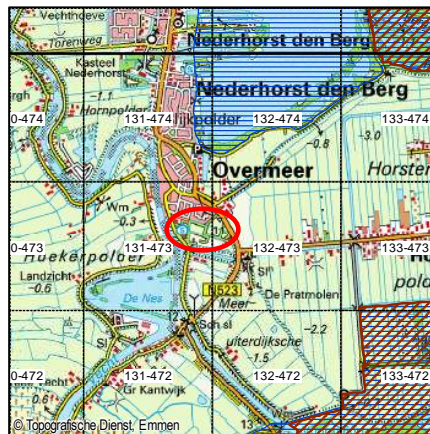
Bij het opstellen van de quick scan flora en fauna is verder gebruik gemaakt van bestaande atlasgegevens uit de Atlas van de Nederlandse zoogdieren (Broekhuizen, 1992), de Atlas van Nederlandse vleermuizen (Limpens, 1997) en verspreidingsgegevens van Ravon (2006). Deze bronnen vermelden soortgegevens in uurhokken (5 bij 5 kilometer). Dit betekent dat het globale gegevens betreft. Bijlage 2 vermeldt de geraadpleegde bronnen.

Op 3 juli 2009 heeft een ecooloog van Laneco het gebied en de directe omgeving verkend. Doel van deze veldverkenning was om een indruk te krijgen van de biotopen ter plaatse en de geschiktheid voor de verschillende soortgroepen te beoordelen. Het veldbezoek heeft nadrukkelijk niet de status van een volledige veldinventarisatie; het eenmalige veldbezoek geeft slechts een globaal beeld van aanwezige soorten en habitats op basis van een momentopname.

3.2 GEBIEDSBESCHERMING

3.2.1 *Natuurbeschermingswet*

Het plangebied ligt ongeveer 500 meter verwijderd van het Natura2000 gebied Oostelijke Vechtplassen (Vogelrichtlijngebied) aan de noordzijde. Aan de zuidzijde ligt het plangebied op 1100 meter van hetzelfde Natura2000 gebied (Vogel- en Habitatrichtlijngebied). Uit deze gebieden gaat een externe werking, wat betekent dat ingrepen buiten het gebied ook getoetst dienen te worden op eventuele effecten op beschermde soorten, habitats en hun instandhoudingsdoelen.

Ligging plangebied ten opzichte van Natura2000 gebied

Noordelijke Vechtplassen

De Oostelijke Vechtplassen bestaat uit een reeks van laagveengebieden tussen de Vecht en de oostrand van Utrechtse Heuvelrug. In het gebied bevinden zich door turfwinning ontstane meren en plassen, meest met een zandondergrond, sommige aanzienlijk verdiept door zandwinning. Een specificatie van alle aangewezen soorten en habitats is opgenomen in bijlage 3.

effectbeschrijving

Aan de noordzijde liggen tussen het Vogelrichtlijngebied en het plangebied veel bufferende elementen als huizen (woonwijk), wegen en bossages. Omdat het gebruik in het plangebied deels gelijk blijft (sportveld) en er enkele huizen worden bijgebouwd, zijn er geen negatieve invloeden op de aangewezen vogelsoorten te verwachten. De effecten zullen vooral lokaal van aard zijn. De aangewezen soorten zijn voor het grootste deel waterminnende soorten, die geen of nauwelijks gebruik zullen maken van het plangebied. Zowel verstoring, als een afname van foerageergebied zijn niet te verwachten. De grootste verstoring zal uitgaan van lichtmasten, maar ook van deze masten zullen de invloeden niet 500 meter ver, door bebouwd gebied, reiken.

Voor het deel van de Noordelijke Vechtplassen aan de zuidzijde dat naast Vogelrichtlijngebied ook een Habitatrichtlijngebied is, is de afstand nog groter. Versturende effecten als gevolg van ingrepen in het plangebied zijn gezien de afstand van meer dan een kilometer en het bufferende effecten van de dijk tegen het plangebied, wegen en agrarische bedrijven niet te verwachten. Omdat het hoger opgevoerde watersysteem van de Vecht om het plangebied heen ligt, is ook geen invloed op de waterkwaliteit te verwachten.

3.2.2 Ecologische Hoofdstructuur

Het plangebied ligt ook nabij EHS Water, zoals aangewezen door de provincie Noord-Holland. Het gaat dan om de rivier de Vecht. Tussen het plangebied en de Vecht ligt een brede weg over de dijk, en in de Vecht ligt een aantal woonboten. Gezien deze tussenliggende elementen, en omdat het plangebied zijn functie grotendeels behoudt, zijn nauwelijks negatieve invloeden te verwachten. Effecten als gevolg van lichtverstoring kunnen worden voorkomen door gebruik van aangepaste lichtarmaturen en het handhaven van bestaande opgaande, goed ontwikkelde singels aan de randen.

3.3 SOORTENBESCHERMING

In het kader van de Flora- en faunawet moet worden getoetst of er ter plaatse van de ruimtelijke ingrepen sprake is/kan zijn van negatieve effecten op beschermde planten en dieren. De beoogde ontwikkelingen kunnen biotoopverlies of verstoring (indirect biotoopverlies) tot gevolg hebben.

3.3.1 vaatplanten

Het grootste deel van het plangebied bestaat uit sportvelden. Enkel aan de randen zijn ruigtes aanwezig waar natuurlijke begroeiing wat ruimte krijgt. De voormalige volkstuinen hebben gezien de mogelijkheid tot lokale kwel meer

potentie, maar zijn in de huidige situatie nog niet erg geschikt als groeiplaatsen voor beschermde planten. Er is één beschermde plantensoort aangetroffen op het volkstuincomplex, namelijk grote kaartenbol (*Dipsacus fullonum*) (tabel 1 Flora- en faunawet). Het betreft uitgezaaide exemplaren, die niet onder de bescherming van de Flora- en faunawet vallen. Overige aangetroffen soorten zijn: grote brandnetel (*Urtica dioica*), ridderzuring (*Rumex obtusifolius*), witte klaver (*Trifolium repens*), akkerdistel (*Cirsium arvense*) en kleeftkruid (*Galium aparine*). In de sloten staat vooral riet (*Phragmites australis*). Op basis van de aangetroffen planten (indicatief voor een voedselrijk, regelmatig verstoord biotoop dat door menselijk gebruik is beïnvloed) en de ligging en het gebruik van het perceel is het onwaarschijnlijk dat er sprake is van geschikte groeiplaatsen voor beschermde plantensoorten.

conclusie

Er zijn geen strikt beschermde plantensoorten te verwachten.

3.3.2 **grondgebonden zoogdieren**

Tijdens het veldbezoek zijn sporen van de mol (*Talpa europea*) waargenomen. Gezien de aanwezige biotopen en verspreidingsgegevens (Broekhuizen, 1992) kunnen ook algemeen beschermde zoogdiersoorten als egel (*Erinaceus europaeus*), verschillende soorten muizen en spitsmuizen en kleine marterachtigen aanwezig zijn.

Strikt beschermde soorten worden op basis van de aanwezige biotopen en verspreidingsgegevens (Broekhuizen, 1992) niet verwacht. De eekhoorn (*Sciurus vulgaris*) leeft in grotere bosgebieden of aaneengesloten elementen met oudere bomen. De essensingels sluiten niet aan bij een bos, en zijn vanwege het monotone karakter niet erg geschikt voor deze soort. Een andere soort die in de omgeving voorkomt is de waterspitsmuis (*Neomys fodiens*). De waterspitsmuis komt voor in en langs schoon, niet te voedselrijk, water. Er moeten daarnaast een behoorlijk ontwikkelde watervegetatie en ruig begroeide oevers aanwezig zijn. In laag Nederland komt het dier vooral voor in kwelgebieden die als doorstroomgebied fungeren (VZZ, 2009). Gezien de korte oeverzone, en weinig gevarieerde begroeiing langs de oevers, wordt deze soort niet verwacht.

conclusie

Strikt beschermde zoogdiersoorten worden niet verwacht. De genoemde algemeen voorkomende soorten vallen bij ruimtelijke ingrepen onder een algemene vrijstelling, waardoor geen er procedurele gevolgen zijn.

3.3.3 **vleermuizen**

Vleermuizen zijn globaal op te delen in gebouwbewonende soorten en boombewonende soorten. Er zijn echter ook soorten die van beide elementen gebruik maken.

Ook is er onderscheid te maken in zomer- en winterverblijfplaatsen van de verschillende soorten. Sommige soorten verblijven het gehele jaar in gebouwen (spouwmuren, achter gevelbetimmeringen enz.) of bomen (in holten, achter de bast). Een groot aantal soorten, ook soorten die 's zomers in boomholten verblijven, overwintert echter weer in bunkers, grotten en kelders.

Alle vleermuizen zijn strikt (tabel 3) beschermd door de Flora- en faunawet.

Gezien de ligging aan de rand van de bebouwde kom, met een uitgebreide groenstructuur en een brede watergang, kunnen vliegroutes en foerageergebieden van vleermuizen als gewone dwergvleermuis (*Pipistrellus pipistrellus*), laatvlieger (*Eptesicus serotinus*), watervleermuis (*Myotis daubentonii*) en meervleermuis (*Myotis dasycneme*) niet worden uitgesloten (Limpens, 1997). Vliegroutes zijn van groot belang als verbinding tussen kolonies en foerageergebieden.

De groenstructuur op het sportpark, met de oudere essen, is ook niet op voorhand ongeschikt te verklaren als verblijfplaats voor boombewonende soorten vleermuizen. In de gebouwen is een kleine kans op de aanwezigheid van verblijfplaatsen van gewone dwergvleermuis.

Aan de overzijde van de verbindingssvaart aan de zuidzijde van het plangebied, en ten oosten van het plangebied nabij de boerderij, liggen bunkers. Dergelijke elementen zijn zeer geschikt als winterverblijfplaats voor vleermuizen. Een toename van lichtuitstraling als gevolg van de aanwezigheid van woningen en vooral door de aanwezigheid van lichtmasten, kan de functionaliteit van deze potentiële winterverblijven beïnvloeden. Afhankelijk van de toekomstige inrichting en maatregelen om lichtuitstraling te beperken (singels, aangepaste armaturen) kunnen er effecten op deze winterverblijven zijn.

De sloop van bebouwing en kap van bomen kan leiden tot aantasting van verblijfplaatsen en/of vliegroutes. Nieuwe bebouwing en vooral lichtmasten kunnen, indien er meer uitstraling is van licht, ook effecten hebben op een eventueel aanwezige vliegroute over de verbindingssvaart, en potentiële winterverblijven in bunkers. Afhankelijk van de toekomstige inrichting zijn effecten groot of minder groot.

conclusie

Nader onderzoek kan uitsluitsel geven over de aanwezigheid van soorten uit deze strikt beschermde soortgroep. Voor winterverblijven zal dit in eerste instantie neerkomen op een inventarisatie/bekendheid van gegevens bij de vleermuizenwerkgroep. Voor vliegroutes en kraamkolonies kan in de zomer onderzoek worden gedaan.

3.3.4 **vogels**

Tijdens het veldbezoek zijn onder andere vogelsoorten als boerenzwaluw (*Hirundo rustica*), merel (*Turdus merula*), huismus (*Passer domesticus*), koolmees (*Parus major*), kauw (*Corvus monedula*) en blauwe reiger (*Ardea cinerea*) gehoord en gezien. Van de huismus zijn in het plangebied broedplaatsen geconstateerd. Van de genoemde soorten worden van boerenzwaluw, reiger en kauw geen broedplaatsen verwacht. Alle vogelsoorten zijn beschermd. Het betreft vooral de actieve broedplaatsen en vaste verblijfplaatsen. Voor de meeste vogels loopt dit broedseizoen globaal van half maart tot half juli.

Sommige vogelsoorten zoals uilen en spechten gebruiken hun nesten jaarrond als verblijfplaats. Ook buiten het broedseizoen hebben nesten van deze vogels een beschermde status. De aanwezige knotwilgen zijn onderzocht op de aanwezigheid van geschikte holtes voor de steenuil (*Athene noctua*). Deze zijn niet gevonden. Het plangebied (vooral de volkstuinten) kan wel onderdeel uitmaken van het foerageergebied van deze en andere uilensoorten als kerkuil (*Tyto alba*). Bij bebouwing van het plangebied wordt echter geen zodanige aantasting van leefgebied verwacht dat nestplaatsen ongeschikt worden.

Blauwe reiger

Een andere soort die wel wordt verwacht is de grote bonte specht (*Dendrocopus major*). Het broedseizoen voor deze soort is reeds voorbij, maar nestholtes kunnen in de uitgebreide singels niet worden uitgesloten. Nader onderzoek kan de aanwezigheid van deze soort aantonen danwel uitsluiten.

conclusie

Nesten van vogels mogen in het broedseizoen niet worden verstoord of aangetast. De grote bonte specht kan gezien de aanwezige biotopen niet worden uitgesloten. Van deze soort zijn de nestholtes jaarrond beschermd. Nader onderzoek kan de aanwezigheid van deze soort aantonen danwel uitsluiten.

3.3.5 **amfibieën**

Amfibieën stellen een aantal eisen aan hun leefomgeving. Hierbij kan onderscheid gemaakt worden tussen hun voortplantingsplaats, meestal een ondiep watertje zonder grote vissen, en hun landbiotoop. De meer strikt beschermde soorten stellen ook strikte eisen aan hun leefomgeving.

Het plangebied ligt tegen een vaart aan, die hoger gelegen is. Dit kan lokale kwel, en een betere waterkwaliteit in de sloten tot gevolg hebben. Er is ook een goed ontwikkelde onderwaterbegroeiing aanwezig. In de sloten nabij de volkstuinten zijn groene kikkers (*Rana spec.*) waargenomen. Meestal gaat het om bastaard kikker (*Rana esculenta*), een algemene soort (tabel 1 Flora- en faunawet). Echter, gezien waarnemingen tijdens het veldbezoek, kan de strikt beschermde poelkikker (*Rana lessonae*) (tabel 3 Flora- en faunawet) niet op voorhand worden uitgesloten.

Gezien de biotopen en verspreidingsgegevens (www.ravon.nl) kunnen ook soorten als bruine kikker (*Rana temporaria*) gewone pad (*Bufo bufo*) en kleine watersalamander (*Triturus vulgaris*) voorkomen in het plangebied.

Groene kikker

conclusie

De strikt beschermde poelkikker kan in het plangebied niet worden uitgesloten. Naar deze soort dient nader onderzoek te worden uitgevoerd. Algemeen voorkomende soorten kunnen ook voorkomen, maar vallen bij ruimtelijke ingrepen onder een algemene vrijstelling.

3.3.6 reptielen

Volgens verspreidingsgegevens van Ravon kan de ringslang (*Natrix natrix*) in de omgeving aanwezig zijn. Tijdens het veldbezoek is deze soort ook aangetroffen, een halfwas exemplaar zwom door de watergang nabij de tennisvelden. Een ringslang heeft naast water, kruidachtige begroeiing en bossages, ook broeihopen nodig voor zijn voortplanting. Aan al deze voorwaarden voldoet het plangebied. Vooral het gebied met de volkstuinten is erg geschikt. Overige reptielen worden op basis van verspreidingsgegevens niet verwacht.

conclusie

Voor de ringslang is ontheffing nodig. Tijdens nader onderzoek kan de dichtheid van de populatie nog nader worden onderzocht.

3.3.7 vissen

De watergangen in het plangebied staan met elkaar in verbinding en zijn permanent watervoerend. In sloten van polders en veengebieden komen vaak beschermde vissoorten voor. De sloten in het plangebied zijn ook geschikt voor soorten die volgens verspreidingsgegevens voorkomen (www.ravon.nl). Het gaat om kleine modderkruiper (*Cobitis taenia*) en bittervoorn (*Rhodeus amarus*). Ingrepen in sloten kunnen negatieve effecten tot gevolg hebben.

conclusie

Nader onderzoek naar vissen is nodig om de effecten te kunnen specificeren.

3.3.8 insecten (vlinders, libellen, sprinkhanen) en overige soortengroepen

Slechts een beperkt aantal van de zeer soortenrijke groep van de insecten en overige soorten is beschermd. De habitateisen van beschermde soorten binnen deze groepen zijn vaak zeer locatiespecifiek en gebonden aan zeer bijzondere biotopen. In het plangebied zijn deze niet aanwezig. Er zijn alleen enkele algemeen voorkomende dagvlindersoorten gezien.

Conclusie

Negatieve effecten op insecten en soorten uit overige soortengroepen worden niet verwacht.

4 CONCLUSIE

Op sportpark Overmeer Zuid te Nederhorst den Berg, is de realisatie van een nieuw sportpark en enkele woningen beoogd. Voor deze ingreep plaatsvindt, moeten de gevolgen voor beschermde natuurwaarden en de consequenties met betrekking tot de natuur wet- en regelgeving in beeld zijn gebracht.

4.1 GEBIEDSBESCHERMING

4.1.1 *Natuurbeschermingswet*

Het plangebied ligt op respectievelijk 500 en 1100 meter afstand van het Natura2000 gebied Oostelijke Vechtplassen. Gezien de afstand, de tussenliggende elementen, de afwezigheid van een relatie met dit gebied en aangezien het huidige gebruik wordt voortgezet worden geen negatieve invloeden verwacht. De effecten van de ingreep zullen vooral lokaal van aard zijn.

4.1.2 *Ecologische hoofdstructuur*

De rivier de Vecht is aangewezen als EHS water. Ook voor de EHS geldt dat er een weg en bebouwing (woonboten) tussen het plangebied en de EHS liggen, die effecten zullen bufferen. Wel dient rekening gehouden te worden met lichtuitstraling van eventuele lichtmasten. Als de singels langs de randen worden gehandhaafd, zijn geen effecten te verwachten.

4.2 SOORTENBESCHERMING

In het kader van de Flora- en faunawet dient te worden nagegaan of vaste rust- en verblijfplaatsen of belangrijke onderdelen van leefgebied van soorten door de ingreep worden aangetast.

In het plangebied kunnen egel, mol, verschillende muizen en spitsmuizen, marterachtigen, kleine watersalamander, bruine kikker en gewone pad voorkomen. Deze soorten zijn beschermd en vallen onder het lichte beschermingsregime van de Flora- en faunawet. Hiervoor geldt dat aantasting van vaste rust- en verblijfplaatsen op basis van een vrijstelling mogelijk is, zonder dat er sprake is van procedurele consequenties.

Op basis van verspreidingsgegevens en aanwezige biotopen kan een aantal meer strikt beschermde soorten niet worden uitgesloten in het plangebied. Het gaat om vleermuizen, vissen, poelkikker en grote bonte specht. De voorgenomen ingreep kan leiden tot aantasting van verblijfplaatsen en invloeden op belangrijke onderdelen van leefgebied. Verder is de ringslang aangetroffen. Aangezien een deel van het plangebied geschikt is als leefgebied, zal bebouwing leiden tot negatieve effecten op deze soort. Verder dient rekening gehouden te worden met broedende vogels.

4.3 CONSEQUENTIES

Voor de EHS kunnen negatieve invloeden alleen worden uitgesloten als een toename van lichtverstoring op de Vecht wordt voorkomen.

Op Natura2000 gebied worden geen negatieve effecten verwacht.

De aanwezigheid van en effecten op ontheffingsplichtige soorten in het kader van de Flora- en faunawet is niet uit te sluiten. Er dient nader onderzoek te worden uitgevoerd naar:

- Vleermuizen (tabel 3 Flora- en faunawet en bijlage IV Habitatrictlijn); kraamverblijfplaatsen, vliegroutes en winterverblijven van gebouw- en boombewonende soorten. Nader onderzoek kan van half mei tot half juli en literatuuronderzoek is nodig.
- Vissen (tabellen 2 en 3 Flora- en faunawet); nader onderzoek dient buiten het winterseizoen plaats te vinden.
- vogels; grote bonte specht; onderzoek dient in het broedseizoen te worden uitgevoerd.
- amfibieën; gericht op poelkikker (tabel 3 Flora- en faunawet); onderzoeksperiode loopt van eind april tot eind juli.

Het gebruik van het plangebied door deze soorten kan door middel van meerdere inventarisatieronden in beeld worden gebracht. Bij een eventuele ontheffing worden mitigerende en compenserende maatregelen gevraagd.

Voor de ringslang is een ontheffing Flora- en faunawet noodzakelijk bij deze ingreep. Tijdens nader onderzoek kan de grootte van de populatie eventueel nader worden onderzocht. Onderzoek kan in de periode april tot oktober.

Verder zijn twee voorwaarden uit de Flora- en faunawet altijd van toepassing:

- Werkzaamheden (kappen, rooien, slopen en grondbewerking) moeten buiten het broedseizoen van vogels (globaal half maart tot half juli) starten. Alleen op basis van een gericht onderzoek mag van deze voorwaarde worden afgeweken.
- Op basis van de zorgplicht volgens artikel 2 van de Flora- en faunawet dient bij de uitvoering van de werkzaamheden voldoende zorg in acht te worden genomen voor de in het wild levende dieren en hun leefomgeving.

4.4 AANBEVELINGEN

Verder zijn er vanuit een ecologisch oogpunt vrijblijvende aanbevelingen te doen ten aanzien van de inrichting:

- De te bouwen gebouwen zouden geschikt gemaakt kunnen worden voor vleermuizen door op een hoogte van 2,5 meter en hoger, open stootvoegen aan te brengen. Eventueel kan de spouw enkele centimeters breder gemaakt worden.
- Langs watergangen kunnen natuurvriendelijke oevers worden aangelegd.
- Handhaven van de buitenste essensingels wordt ook aanbevolen omdat dit lichtuitstraling en -effecten vermindert.

BIJLAGE 1: GEGEVENS NATUURLOKET

Rapportage voor kilometerhok X:131 / Y:473

Soortgroep	FF1*	FF23*	FF vogels	Hrl*	RL*	Volledigheid*	Detail*	Actualiteit*
Vaatplanten	2	1			4	goed	-	1975-2007
Mossen						niet		1997-2007
Korstmossen						niet		1992-2007
Paddestoelen						niet		1992-2007
Zoogdieren	1	1		1		slecht	26-50%	1997-2007
Broedvogels			2		1	slecht	0%	1996-2007
Watervogels						goed	0%	96/97-06/07
Reptielen		1			1	matig	51-100%	1992-2007
Amfibieën						niet		1992-2007
Vissen						niet		1992-2007
Dagvlinders						redelijk		1998-2008
Nachtvlinders						niet		1980-2008
Libellen						niet		1993-2007
Sprinkhanen						niet		1993-2007
Overige ongewervelden						slecht		1993-2007

Landelijke vegetatiedatabank: [gegevens inzien van dit hok](#)

Rapportage voor kilometerhok X:132 / Y:473

Soortgroep	FF1*	FF23*	FF vogels	Hrl*	RL*	Volledigheid*	Detail*	Actualiteit*
Vaatplanten	2				3	goed	-	1975-2007
Mossen						niet		1997-2007
Korstmossen						niet		1992-2007
Paddestoelen						niet		1992-2007
Zoogdieren	1					slecht	51-100%	1997-2007
Broedvogels						niet		1996-2007
Watervogels						goed	0%	96/97-06/07
Reptielen						niet		1992-2007
Amfibieën						niet		1992-2007
Vissen						niet		1992-2007
Dagvlinders						niet		1998-2008
Nachtvlinders						niet		1980-2008
Libellen						niet		1993-2007
Sprinkhanen						niet		1993-2007
Overige ongewervelden						niet		1993-2007

Landelijke vegetatiedatabank: [gegevens inzien van dit hok](#)

BIJLAGE 2: LITERATUURLIJST

Broekhuizen, S e.a., 1992, Atlas van de Nederlandse zoogdieren, uitgeverij KNNV, Utrecht.

Helmer, W., Limpens, H.J.G.A. en Bongers., W., 1^e versie 1988, Handleiding voor het inventariseren en determineren van Nederlandse vleermuissoorten met behulp van bat-detectors, Stichting vleermuis-onderzoek (dr. L. Bels stichting).

Limpens, H., K. Mosterd en W. Bongers, 1997; Atlas van de Nederlandse vleermuizen; Onderzoek naar verspreiding en ecologie; KNNV Uitgeverij.

Meijden, R. van der, 2005, Heukels flora van Nederland, 23^e druk, uitgeverij Wolters Noordhof, Groningen.

Ministerie van LNV, Concept - Hoofdlijnen begrenzing en selectie Natura 2000-gebieden, november 2005.

SOVON Vogelonderzoek Nederland, 2002. Atlas van de Nederlandse Broedvogels 1998, 2000, Nederlandse Fauna 5. Nationaal Natuurhistorisch Museum Naturalis, KNNV Uitgeverij & European Invertebrate Survey-Nederland, Leiden.

Websites:

www.ravon.nl

www.vleermuis.net

www.natuurloket.nl

www.vogelbescherming.nl

www.minlnv.nl

www.vzz.nl

BIJLAGE 3: NOORDELIJKE VECHTPLASSEN

Op deze pagina ziet u een lijst met alle soorten en/of habitattypen en/of een lijst met broedvogelsoorten en niet-broedvogelsoorten waarvoor het Natura 2000-gebied is aangewezen. De gebiedsdoelen zijn geformuleerd in termen van behoud, verbetering van de kwaliteit en uitbreiding verspreiding.

Ontwerpbesluit Natura 2000-gebied Oostelijke Vechtplassen:

Habitattypen

- H3140 - Kranswierwateren
- H3150 - Meren met krabbenscheer
- H4010B - Vochtige heiden (laagveengebied)
- H6410 - Blauwgraslanden
- H7140A - Overgangs- en trilvenen (trilvenen)
- H7140B - Overgangs- en trilvenen (veenmosrietlanden)
- H7210 - Galigaanmoerassen
- H91D0 - Hoogveenbossen

Habitatsoorten

- H1042 - Gevlekte witsnuitlibel
- H1082 - Gestreepte waterroofkever
- H1134 - Bittervoorn
- H1149 - Kleine modderkruiper
- H1163 - Rivierdonderpad
- H1318 - Meervleermuis
- H1340 - Noordse woelmuis
- H1903 - Groenknolorchis
- H4056 - Platte schijfhoren

Broedvogelsoorten

- A021 - Roerdomp
- A022 - Woudaapje
- A029 - Purperreiger
- A119 - Porseleinhoen
- A197 - Zwarte Stern
- A229 - IJsvogel
- A292 - Snor
- A295 - Rietzanger
- A298 - Grote karekiet

Niet-broedvogelsoorten

- A017 - Aalscholver
- A041 - Kolgans
- A043 - Grauwe Gans
- A050 - Smient
- A051 - Krakeend
- A056 - Slobeend
- A059 - Tafeleend
- A068 - Nonnetje

Kerdoelen

- Kwaliteitsverbetering en uitbreiding rietmoeras met de daarbij behorende broedvogels (roerdomp A021, grote karekiet A298), aangevuld met noordse woelmuis *H1340.
- Herstel glanshaver- en vossenstaarthooilanden (grote vossenstaart) H6510_B en blauwgraslanden H6410.
- Herstel van grote oppervlakten/brede zones overjarig riet, inclusief waterriet, door herstel van natuurlijke peildynamiek en tegengaan verdroging door rietmoerasvogels, zoals roerdomp A021, purperreiger A029, snor A292, grote karekiet A298 en voor de noordse woelmuis *H1340.
- Herstel inundatie, behoud en nieuwvorming blauwgraslanden H6410, glanshaver- en vossenstaarthooilanden (grote vossenstaart) H6510_B, met name Kievitsbloemhooilanden, mede als leefgebied van de kempfaan A151 en watersnip A153.